

EL POBLE: CATALA

5 Cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTHECA CATALUNYA Y NACIONES IBERIQUES. 4 pàgines trimestral PAISOS DE UNIO POSTAL. 9 pàgines trimestral

ANY IV

Barcelona, dijous, 28 de febrer de 1907

NÚM. 350

PREUS DE SUSCRIPCIÓ a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTHECA CATALUNYA Y NACIONES IBERIQUES. 5-00 pàgines trimestral

5 Cts.

REDACCIO Y ADMINISTRACIO: PLASSA SANTA AGNA, 17, PRAL-TELEFON 723

LA PAPELERA ESPAÑOLA

COMPANIA ANONIMA-SILBAO Delegació de Barcelona: Passeig Sant Joan, núm. 28 (antig 182). - Telef. 2,310

PAPERS ESPECIALS PERA ESCRIURE AB MAQUINA

Desde 2'80 a 4'50 pessetes la resma de 500 fulls, tamany 21 1/2 per 27 1/2 centímetres (tamany holandès)

Papers de totes classes (Preus sense competència)

Tot el que necessiti paper deu dirigir-se a La Papelera Española

MAQUINARIA MODERNA.

PERA TOTES LES INDUSTRIES

DAVID FERRER Y CIA S. EN CTA.
ESCUDELLERS, 6-BARCELONA

y Valoracions que aquest va presidir. Es igualment conegut de tothom que l'industrial i boscans i catalans, quedaren malcontents del senyor Urzàiz, en la revisió aranzelaria. Així és que, donats tots aquests antecedents, me semblava verament extraordinari que en Maura confias a l'Urzàiz una missió política a Catalunya; més com que les noves que llegia en els diaris de Barcelona eren clares i terminants, vaig creure convenient fer alguna gestió per comprovar la certesa de la nova.

Doncs bé: de les investigacions que jo he fet personalment, resulta que no té fonament seriós res de lo que s'ha dit d'aquest viatge polític. En Maura té posada la confiança en l'actual governador de Barcelona, que es l'encarregat de fer la política d'atracció que la diaris barcelonins atribuïen al senyor Urzàiz, i de dir-li ab confiança que el senyor Ossorio Gallardo té moltes més condicions que aquell ex ministre d'Hisenda per a representar la marca de Solidaritat i menar als neutres i regionalistes vergonyants cap al maurisme.

El llerrouisme com a element perturbador i de divisió entre els republicans, i les despulls dels antics partits polítics o caciquistes, constituiran els dos enemics seriosos de la Solidaritat. El primer, o sigui el llerrouisme, ha obrat sempre com aliat dels partits centralistes i monàrquics. Els segons han mantingut constantment integritats ab els elements perturbadors de Catalunya.

No fa pas gaires dies que un personatge de la noblesa, ab càrrec al Palau, me deia, parlant de coses de Catalunya, que malgrat els radicalismes den Lerroux veia ab simplicitat la seva acció a Catalunya, per ésser un dels pocs que cridava visca Espanya i per representar a Catalunya l'element genuïnament espanyolista de la política actual.

Quan les passions trasbalsen de tal modo el bon sentit de la gent, feut possibles cabutismes tant macabrics, entre ultra-conservadors i ultra radicals, no hi ha més remei que confessar palèsment que aquesta gent no tenen cura y que es infitil l'intentar siquers portarlos al bon camí.

Cortisans y polítics de tots colors estan al costat de la política llerrouista y en contra de la Solidaritat. En Maura, més o menys descaradament, apoiará en Lerroux y als candidats llerrouistes en les vinentes eleccions legislatives, formant així un veritable montón enfront de tots els elements que estimen a la patria y tenen instint de conservació. Y velshí aquí com l'essor republicà significa avui a Catalunya l'essor conservador y l'essor monàrquic té una significació dissolvent y anàrquica.

La reunió dels diputats de l'Unió Republicana deserta veritable espectacle, puix se discutirà la conducta den Lerroux, o sigui la qüestió catalana. A l'hora que escric aquestes ratlles no se saben els acords que en dita reunió se pondran, més sospito que no seran pas favorables en Lerroux, encara que tinc por que faltará energia per a rompre d'una vegada el mal gra que correa l'acció dels republicans. Desgraciadament, com ja he dit moltes vegades, el partit republicà espanyol, organitzat a la falsedat dels antics partits espanyols, porta en sí el germe de descomposició, y no hi ha prou entesa de caràcter per a emmoldir-lo a les noves corrents modernes. Es per això que dintre de la minoria republicana hi han pogut medrar homes completament descredats, que han fet més mal que una pedregada y són encara avui el més ferm puntal de la monarquia.

En resum: dintre del camp republicà en Lerroux està completament descredat y ho quedará més després de la reunió de la minoria que presidirá en Salmeron; més lo que perd per aquest costat ho guanya ab les simpaties que ha adquirit entre ls diàsties y conservadors. Preph-rise, doncs, els autonomistes catalans a combatre en les proximes eleccions a la solidaritat maurista-lerrouista, que són la frase d'infelicitat noble palatí, de que parlava abans, sintetiza l'espanyolisme en el seu sentit burocràtic-polític actual, conjunció hermosíssima del clericalisme, militarisme y burocràcia.

JOAN RIVERA

NOTES AL DIA

Embaixadors pacífics

Deixem al professor Martens que recali a La Haya, de tornada al colossal presidi en el sentit d'assí y en el sentit d'espanyol; que es la seva terra, y anem a buscar a l'altre embaixador sense credencial, que no dependeix de ningú.

No sabem ab seguretat s'ont parará, encara que pels dies que no tenim noves, deu ésser altra vegada a la redacció de Londres. Perquè aquest personatge es periodista anglès, y s'podria ab molta nomina embaixador del Quart Estat, com digueren en el seu compatria. (Bili, Russell, l'eminent corresponent de guerra que s'acaba de morir.

W. T. (Guillem Tomàs) Stead n'ha fet un apostat del dol periodisme. Hi ha qui'l tracta quasi quasi com un arrenca calaix, pel rebombori que mou cada vegada que surt ab una idea nova. Y la veritat és que si no arriba a l'idea per jour que en Girardin atribuía al bon diarista, poc se'n fa.

En Stead va predicant pel món la pau internacional, seguint l'exemple de l'edgdon Bat, un dels creadors de l'associació per l'arbitratge entre ls Estats al sígle passat. Abans d'emprendre aquesta propaganda, en Stead n'ha fet d'altres sempre en el mateix sentit.

Es el nostre confrare y mestre un anglès de la Vella Anglaterra: s'individualista y totusit. Protestant fins al moll de la ossa—com son germà, que es pastor metodista.—vol infiltrar la pura cristianesa a tota la vida. No li donarem pas entenent que de vida n'hi hagi de pública y de privada; ell creu com els seus avia puritans y com els seus contemporanis euquers que no'ns hem d'amagar de res; no perquè siguem tots perfectes, sinó perquè les postemes se curen obrintles y netejantles. Per això fa servir el periódic: per obrir finestres y per desbridar llagues puritanes.

De xicot, després de l'aprenentatge provincial, debutá a Londres, quan tenia trenta y tants anys, prenent la direcció de la Pall Mall Gazette. El diari anava molt malament. Però al cap de pocs mesos corria per tot arreu. El novell director feia molt soroll, així sí: trobava títols «sensacionals»: anava no a la, a l'hora; prelojava l'entusiasme (inventat per un nord-americà, un diarista de geni que feia a Saint Louis el Globe Democrat) ab l'objecte de que a tingués desseguida opinió autorizada referent a qualsevol cas important; y, sobre tot, deia la veritat, la seva veritat.

Tot el món s'enterá per en Stead de la corrupció que tapava públicament el caniblatisme. Ses informacions documentades feren aquell caniblatisme que en Stead anomena El tribut de les donzelles a la moderna Babulonia. Y com que la comprovació absoluta es impossible en aqueixes degradacions amagades, el coratós diarista fou condemnat a tres mesos de presó. Però, al mateix temps, un acte del Parlament reformava la llei per a la millora moral de la nació.

Més tard, en Stead fundá la Review of Reviews—imitada a França per en Flinot ab la Revue des Revues—enciclopedia popular que està al corrent de lo que passa y de lo que s'escriu a tot el món. Y viuga per altra vegada soroll ab la «venda» de criatures pobres, montant una oficina que buscava pares adoptius als nens desapareguts per la miseria de llurs famílies.

Una pensada corria darrera l'altra. De la idea de la Revista de Revues ne sortiren edicions especials per les colònies d'Australia y del Cap; un diari popular, que no ha prosperat; una biblioteca d'obres mestres a deu cèntims; y una intervenció constant en tot lo que removia al poble.

En Stead s'afiliava a les investigacions pacífiques que dirigíex en Crookes, y les afegí a una revista, y's decidí finalment a fer campió de la pau y l'arbitratge entre nacions. Aquel home parlá al tear y decidí a la conferència de La Haya—que ara s'ha de repetir—per anar al desarmament. Lo que es que l'emperador de Rússia no fou més que suggestió, com sempre: potser més pel que li parlava dels misteris transcendents que ns envolten, que pel liberal y l'pacifista. Y l'arabana somnadora se'n anava de cap a la guerra a l'Orient, mentre se seguia cap de treure la guerra d'Occident.

En Stead fou «pro-boer», y condemná cridant l'indignitat del seu Govern, reparada a hores d'ara ab la concessió de l'autonomia constitucional a la colònia transvaalana; com condemná la brutalitat egoista dels nord-americans ab aquell famós: Si el Crist anés a Chicago, com ha condemnat els atrocitats del carisme burocràtic, que tant bé l'havia acollit.

Heus aquí a l'embaixador que ha rodat per les capitals de l'Europa, preclament per a separar l'herba sota dels peus de l'agent rus. En Stead s'ha fet procurador de la causa del desarmament—gradual si's vol—aprop dels governs, com ho ha estat davant de l'opinió pública. Però així cop si que no s'ha sortit ab la pau. El canceller alemany, que té racom pels seus acudits, li va respondre de primer anduí que per a la causa pacífica lo millor fora posar a una dotzena de diaristes, començant pel de la Kólnische Zeitung y'l dels Times. Quina ingratitude! Premiar ab la força a la Gaceta de Colonia, que tenia en en Fischer a Berlín expressament per portar els «recados» de la cancelleria imperial, erant acollit den Bismarck!

L'embaixador del Quart Estat no's desanimará per això. Sab que'l periodista no ha de convèncer als reis, sinó als pobles; y que, complit sa missió honradament, el triomfará... ont hi hagi un poble capaç de llegir y de comprendre.

Tot passant

Nous embaixadors de Catalunya

Una de les coses més importants per a l'avenir del nostre moviment de reivindicació catalana, es que les causes determinants d'aquest moviment y les conseqüències que d'ell són efecte, siguin conegudes y ben conegudes fora de casa. Tothom recorda de quina manera, no ja gaire temps, eren mal interpretats tots els símptomes de aquest desvellar nacional de Catalunya. En terra catalana y fora d'ella l'actitud de protesta dels catalans contra ls descerets, contra'l desgavell y l'absorvent centralisme de l'Estat espanyol, era presentada com una actitud exclusivament regressiva, com una anyoransa d'organismes mitjvals que ja no poden tornar.

Avui, afortunadament y gracies en bona part a l'elzaguellada d'aquells que'l 25 de novembre del 1905 atropellaren el Dret ab un acte de força que no ha tingut la sanció penal que's mereixia, el malenista s'ha desfet en bona part. Aquell cercle màgic en que les desconfiances dels uns y les malvolences dels altres havien reclos la veritable naturalesa dels nostres ideals de reivindicació, privant de que arribessin a coneixement de tothom tal com eren, s'ha trencat y ara ja no's té per lo que un adversari mal intencionat vol pintarnos, sinó l'per lo que som en la realitat. Les nostres lites, les nostres aspiracions, tota la nostra vida, ja poden travessar lliurement les fronteres, ja troben resó en diferents centres d'Europa y comensa de arribar per nosaltres l'hora de la justícia.

Per a que aquesta sigui completa sola manca que se'ns conegui completament. Es per això que cal sentir grat de llur bona obra a tots aquells que's dediquen a presentar-nos tal com som en terres estrangeres; es per això que vinc a parlarvos avui de la Nuova Rassegna di Letterature moderne, la revista florentina que, mensualment, dona a conèixer en terres d'Italia les obres y les fets més importants del nostre moviment literari.

Com ja recordarà'l llegidor, per haverlo anunciat tota la premsa catalana en temps oportú, els encaregats de tractar en la nova revista tot lo referent a lletres catalanes són el poeta italià Carlo Rosselli y el Victor Oliva, de Vilanova y Geltrú, An

ells deman dirigirse tots els llibres, totes les informacions, tots els treballs que siguin d'interés per a l'obra de reivindicació que'ls dos devots de la nostra literatura volen dur a terme. Y es de creure que tots els bons catalans els ajudarem a que puguin durí, car aquesta obra es de molta més importància de lo que pot semblar a primera vista.

De totes les formes de donar a conèixer la manera d'esser a un poble, cap pot trobar-se de més completa que la de divulgar la seva literatura, aquesta expressió integral de la seva ànima. Y en la nostra literatura actual hi ha prou esperit de renovació, de superiorisació, de futurisació, però que, una vegada sigui ben coneguda, quedi desfogada per sempre més aquella llegendia que na presentava com tristes adoradors de coses mortes, girats els ulls plens d'anyoransa vers un passat que mai més ha de tornar.

J. PONS Y PAGES

Política estrangera

LA QÜESTIÓ RELIGIOSA A SUÏSSA

No es únicament a França ont està plantejat avui el problema de la separació de les Iglieses de l'Estat. D'un quant temps ensa, aquest problema complex y agitant l'opinió del poble suís y preocupa als lligals y als ciutadans de diversos cantons de la seva confederació.

El regim federatiu de la República Helvètica dona a la sobirania cantonal la qüestió de les relacions entre l'Estat y les Iglieses. Y ls cantons, en ús de la seva autonomia, l'han resolta de la manera que millor els hi ha semblat, subvencionant els uns els cultes religiosos y proclamant els altres el seu caràcter laic.

La força de l'evolució y de les idees y la influència exercida per la política reformadora dels darrers ministres francesos, han creat en els cantons que encara subvencionen el culte una corrent favorable a l'indpendencia y a l'ignatit de les confessions religioses davant de l'Estat cantonal y davant dels municipis. Els partidaris de la separació han realitzat una propaganda activa y enérgica, al resultat de la qual ha sigut el plantejament de la luita en el terreny de la llei y del sufragi.

No fa pas gaire, la democràtica Institució del referendun decidí al cantó de Neuchâtel el sort del projecte de separació de les Iglieses y l'Estat que fou sotmés al vot del poble. Aquest vot resultá contrari a la reforma no pogué tenir efecte.

Ara es al cantó de Ginebra ont se discuteix la qüestió repetida. La comissió del «gran Consell» encarregada de redactar el projecte de la nova llei, ha acabat la seva tasca. Hem llegit en el darrer número de Le Courrier Européen un extracte del audit projecte y'ns ha semblat que'ls seus principals articles estan inspirats en la llei francesa de la que es autor en Briand. El fet no té res d'extrañy, puix la lligació deguda al ministre socialista sera, en el seu conjunt y en els detalls, el model de les futures lleis que estableixen en totes les nacions el regim equitatiu de l'indpendencia de les religions y de la llibertat de cultes.

Entre altres coses de menor importància, el projecte presentat per la comissió del «gran Consell» de Ginebra declara que ls cultes que s'exerceixin y les Iglieses s'organitzaran en virtut de la llibertat de renú y del dret de reunió, pugnent les Iglieses adquirir la personalitat civil ab totes les seves conseqüències jurídiques. Tots els gastos relatius als cultes seran suprimits a partir del primer de janer de 1909; així no obstant, els eclesiàstics, tant protestants com catòlics, que complin deu anys de servei y tinguin més de quaranta anys d'etat, cobraran durant cinc anys un passament igual a les dues terces parts de la seva paga, la que será després reduida a la meitat. Els dones eclesiàstiques cobraran tant sols les dues terces parts de la paga durant els cinc anys consecutius a la separació.

Després d'au, la projectada llei respon, com ls lleis den Briand, a un criteri de justícia y de tolerancia y a un desig de pacificació. Es molt més senzilla que la seva pariona promulgada a la República Francesa l'any 1905, circumstancia que cal atribuir als termes poc difícils en que queda plantejat el problema religiós a Ginebra.

Se considera indubtable l'adopció del audit projecte pel «gran Consell» ginebrí, que votaran en pro els socialistes, la majoria dels radicals y fins un cert nombre de conservadors.

Vol dir això que pugui donarse per segura l'aprovació definitiva de la llei? El cas de Neuchâtel no afavoreix gaire les confiances dels optimistes. La separació, abans d'esser efectiva, ha de venir sancionada per la voluntat popular expressada en el referendun que properament se celebrará. Y'l resultat del plebiscit es incert. Bé es veritat que hi ha el precedent dels catòlics ginebrins, que renuncieren fa temps a la protecció econòmica oficial, lo que dona motiu per a creure que sos partidaris de la separació. Més s'ha de tenir en compte l'influència que poden exercir abans de l'exemple de Neuchâtel, el conflicte entre'l Vaticá y'l Govern de França. Un dialingit escriptor suís, Mr. Ed. Bauty, no amaga aquestes temences y diu: «El moviment produí pel fracàs de la separació al cantó de Neuchâtel no deixará de manifestar els seus efectes a Ginebra. Ademés, els catòlics ginebrins, al menys els més ultramontans, no voldran combatre a favor de la separació, a l'enseny que'l Papa dirigíex el combat en sentit contrari y ab la tessideria que tothom sab».

Tot lo exposat fa esperar ab interès el referendun dels ciutadans del cantó de Ginebra. La premsa mundial no ha dedicat a aquest assumpte gaire atenció, sens dubte perquè'l problema religiós que encloen no presenta les proporcions del lligat plebiscit que l'Estat francès y l'Iglieses catòlica. Però malgrat l'indiferència de ls diaris de gran circulació, lo cert es que's tracta en el fons del mateix problema, de l'etern problema religiós, l'importància del qual, en el present y en l'avenir, no pot niagü descolixer.

A. R. V.

Moviment autonomista

Associació de Lectura Catalana.—Aquesta entitat celebrará els primers exercicis del concurs de lectura l'11 d'agost propiament, a les quatre de la tarda. Hi pendran part els grups inserits núm. 1, del col·legi de Sant Jordi; núm. 2, de l'escola del tercer districte «L'Eura»; y núm. 3, de l'escola Nacional Catalana.

Exercicis dels seus públics.

—Aquesta nit, després de la reunió per als

toros de lectura a la Prosa ocular, seran bafos sardanes en l'espaió saló de l'Associació.

Centre Autonomista Català de Sant Gervasi.—Perá'l dia 3 de març, a dos quarts de deu de la nit, ha organiat aquest Centre, en honor als forms nacionalls darrerament amassats, una vetllada literaria musical.

Els directores del quadro escènico de la sudita entitat posaran en escena l'episodi en un acte de J. Burgas «Jordi Erin», fent ademés de la praua els oradors nacionalls en Polegri Llangort, per el setmanari «Mallorca»; en Ramon Escalassas, per Jovansut Nacionalista; en Magí Pins Sàndium-rnga, del Centre Nacionalista Republicà; president l'acte en Lluís Masana y Avellanet, secretari de la Associació benedicta «La Relixa».

La festa acabarà ballant sardanes.

Totes les entitats catalanistes queden convidades a dita vetllada.

Llevar Catalana.—Demá passat disabte, celebrará aquesta socletat l'acte de la seva inauguració oficial.

Oportunament donarem els noms dels oradors que hi pendran part.

Centre Democràtic Republicà de Sant Andreu.—Aquest Centre ha acordat celebrar un gran miting de Solidaritat catalana en el seu hostatge social del carrer de Sant Antoni, 54, d'aquella barriada, el diumenge «inest», dia 3 de març, a dos quarts de quatre de la tarda.

A l'acte hi estan convidats, entre altres oradors, els senyors Salvatella, Valles y Ribot, Junoy, Lietgat, Jaume Carner, Santiago Gubern, Cambó, Ventosa y Calvell y Cararach, y ademés totes les entitats y ciutadans adlies a la Solidaritat catalana.

Per a aquest acte, que sembla que tindrà gran importància, regna extraordinari entusiasme a la populosa y treballadora barriada de Sant Andreu.

Agupació Escolar «Robert».—Avui, a les sis de la tarda, hi donará una conferència don J. Bardina, qui disertará sobre'l tema: «Organisació de les Associacions Escolars»; lo que són y deuen ésser; comparat ab les de França, Alemanya y demés països importants y transcendental missió de la fusió Escolar peral pervindre de Catalunya».

Associació Protectora de l'Ensenyansa Catalana.—Al local y hora costumat, se reunirán avui ls delegats de les Associacions catalanistes para donar compte de lo recaudat en el corrent mes y cambiar impresions sobre la propaganda que a favor de les escoles catalanes s'está practicant.

ELECCIONS

CANDIDATURA PERA DIPUTATS PROVINCIALS

Districte segon:

RAMON ALBO Y MARTÍ
ADVOCAT
SANTIAGO GUBERN
ADVOCAT
DENIS MILLAN
COMERCIENT
BONAVENTURA M.ª PLAJA
PROPIETARI AGRICULTOR

Districte tercer:

LLUIS ARGEMÍ
ADVOCAT
AGUSTÍ NOGUES Y ROVIRA
MANYA MECANIC
BALDOMER TONA Y XIBERTA
ADVOCAT

OFICINES PÚBLIQUES ELECTORALES

Districte II provincial

formaven les antigues municipalitats de Gracia, Horta y Sant Martí).

Oficines centrals:

Lliga Regionalista.—Riera de Sant Joan, 22: de 9 a 1 matí, de 4 a 8 tarde y de 10 a 12 nit.

DELEGACIONS

ATENUE OBRER DEL DISTRICTE II.—Mercaders, 40: de 3 a 8 y de 10 a 12 de la nit.
FOMENT AUTONOMISTA CATALA.—Casp, núm. 56, principal: de 9 a 1 y de 3 a 8 de la nit y diumenges, de 9 a 12.
CENTRE NACIONALISTA REPUBLICA.—Passeig de Gracia, 10 (interior del café de Novetats): de 2 a 7 y de 9 a 11 de la nit.
ATENUE CATALANISTA DE GRACIA.—Major, núm. 27 y 29: de 3 a 8 y de 10 a 12 de la nit.
ATENUE OBRER DEL POBLET.—Passatge Mayol, 4.
CENTRE POPULAR CATALANISTA DE SANT ANDREU.—Casos Novos, 68.
ATENUE OBRER DE SANT MARTÍ.—Plassa Mercat, 2: de 3 a 8 y de 9 a 12 de la nit.
ATENUE DEMOCRATICO REGIONALISTA DEL POBLE NOU.—Wad-Ras, 218: de 3 a 6 de la tarde y de 8 a 10 de la nit.
CENTRE CATALA D'HORTA.
ATENUE OBRER REPUBLICA DEL POBLE NOU.—Major del Taulat, 62: de 7 a 10 de la nit.
CIRCOL REGIONALISTA DE SANT JORDI.—Frenetia, 5: de 9 a 11 de la nit.
CENTRE CATALA REPUBLICA FEDERALISTA.—Plassa Santa Agna, 3, pral; de 9 a 11 nit.
COMITE MUNICIPAL D'UNIO REPUBLICANA DEL DISTRICTE SEGON.—Tantarana, 8, principal: de 6 a 12 de la nit.
OFICINA ELECTORAL DEL CARRER DE AUGUST MARCH, 128, (taqueria d'Isidre Ramón): de 2 a 10 de la nit.
AVENS NACIONALISTA REPUBLICA.—Casasnovas, 37 (Sagrera): dies feiners, de vuit a dos quarts de deu de la nit; y festes, de deu a una de la tarde.
Districte III provincial
(Comprin la Barcelona fins a la Ronda de Sant Pau y desde les Ramblas als carrers del Carme y Sant Antoni Abad, les barriades de San Tula Fobla

